

Research Paper

A Comparison of Basic Psychological Needs, Religious Orientations, and Defense Styles Among Female Adolescents Living in Residential Care and Those Living with Their Families

Seyed Amirhossein Mehraban^{1*} & Mehran Farhadi²

1. M.A. in Educational Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

Use your device to scan
and read article online

Citation: Mardaneh Taleshmekael, H. & Moonikh, K. (2026). A Comparison of Basic Psychological Needs, Religious Orientations, and Defense Styles Among Female Adolescents Living in Residential Care and Those Living with Their Families [In Persian]. *Journal of Child and Adolescent Psychotherapy*, 3(1): 78-90. <https://doi.org/10.22098/rcap.2024.15572.1063>

10.22098/rcap.2024.15572.1063

Article Info:

Received: 2024/08/04

Accepted: 2024/10/26

Available Online: 2026/06/20

Key words:

Adolescence, Basic psychological needs, Defense styles, Religious orientation, Residential care

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study was to compare religious orientation, defense styles, and basic psychological needs between adolescents living in residential care and those living with their families.

Methods: A causal-comparative research design was utilized. Data were collected using the Allport Religious Orientation Scale, the Andrews Defense Style Questionnaire, and the Deci and Ryan Basic Psychological Needs Questionnaire. The sample consisted of 60 participants, including 30 adolescents in residential care, selected through purposive sampling. For the comparison group, schools in the second educational district of Hamadan were chosen using cluster sampling, and 30 adolescents living with their families were recruited. The two groups were matched based on age (12–18 years) and gender, and all participants were free from serious psychological issues. Independent samples t-tests were employed to compare the groups.

Results: The findings revealed significant differences between the two groups in terms of mature defense styles and the basic psychological needs of autonomy, competence, and relatedness. However, no significant differences were observed in religious orientation or in neurotic and immature defense styles.

Conclusion: The results suggest that residing in residential care may affect mature defense styles and the basic psychological needs of autonomy, competence, and relatedness. Given the importance of these variables and their potential impact on individuals' psychological functioning, they should be considered in educational and support planning.

Extended Abstract

1. Introduction

Adolescence is a developmental stage that occurs between childhood and adulthood. It is marked by various cognitive, emotional, social, and physical changes, along with important developmental tasks such as forming one's identity, achieving independence, and developing relationships with peers (Branje, 2022). Although adolescents increasingly seek independence, they still require parental support and communication. The quality of family relationships plays a crucial role in influencing their adjustment, identity development, and social interactions (Spitz & Steinhausen, 2023; Sugimura et al., 2023). As such, the family environment is essential for an adolescent's development and adjustment during the transition to adulthood. Children

and adolescents living in residential care may exhibit different behavioral and personality characteristics compared to their peers who are under the care and supervision of their parents (Nouri, Makarami & Ebrahimi, 2000). The challenges and disorders experienced by these young individuals often exceed societal norms. Common issues include aggression, restlessness, isolation, shyness, phobias, depression, and in some cases, attempted suicide (Soriano-Díaz et al., 2023; Trubey et al., 2024; Forsman, 2025).

According to Self-Determination Theory, three basic psychological needs are proposed: autonomy, competence, and relatedness. Satisfying these needs is associated with the development of autonomous and intrinsic motivation, the pursuit of self-determined goals, and overall psychological well-being (Guay, 2022; Martela et al., 2022). Autonomy refers to individuals' ability to act according to their own will, without feeling compelled to perform activities or being

*Corresponding Author:

Seyed Amirhossein Mehraban

Address: Department of Educational Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

Tel: +98 (918) 2162270

E-mail: mehraban_amirhossein@yahoo.com

controlled by external forces. The need for competence relates to an individual's sense of effectiveness and adequacy, as well as their ability to interact successfully with their environment. Relatedness involves the need to establish connections and interact with others, including family and peers, in ways that help individuals feel accepted, valued, and cared for (Vansteenkiste, Suenens, & Deci, 2023).

Allport (1967) asserts that having a strong belief system and a connection to religion is essential for a healthy life. He categorizes religious orientation into two forms: internal and external. In internal religious orientation, religion is valued for its inherent worth, irrespective of personal needs and goals. Conversely, in the external orientation, religion is seen as valuable for fulfilling needs and achieving social interests and security. In this case, individuals may use religion as a means to an end, resulting in external motivation (Sözer & Eskin, 2023; Tan et al., 2024).

Defense mechanisms are defined as "Automated Psychological Processes that Protect the Individual Against Anxiety and Awareness of Internal and External Stressors" (Andrew, Pollock & Stewart, 1989; quoted by Evren et al., 2012). Depending on the circumstances and how frequently these mechanisms are used, they may have either healthy or unhealthy consequences. Defense mechanisms can be classified into three categories: mature, immature, and neurotic. Given the impact of these factors on psychological well-being and behavior, especially in adolescents, this study aimed to compare religious orientation, defense mechanisms, and basic psychological needs between female adolescents living in residential care and those living with their families. The primary research question addressed in this study

was: Is there a significant difference in religious orientation, defense mechanisms, and basic psychological needs between female adolescents in residential care and those in family settings?

2. Materials and Methods

The study focused on female adolescents aged 12 to 18 years who were either students living in residential care centers associated with the Hamadan Welfare Organization or residing with their parents. Participants with diagnosed mental disorders were excluded from the study. A total of 60 adolescents were included, with 30 coming from residential care centers and 30 living with their parents. The residential care group was selected through purposive sampling from the centers of the Hamadan Welfare Organization, whereas the family care group was recruited using multistage cluster sampling from schools in District 2 of Hamadan. The two groups were matched based on educational level and the absence of serious psychological issues. The evaluation utilized three tests: 1) Deci and Ryan's Basic Psychological Needs Questionnaire; 2) Allport's Religious Orientation Questionnaire; and 3) Andrews Defense Style Questionnaire (DSQ).

3. Results

The independent-samples t-test revealed statistically significant differences between the two groups across all four variables: mature defense styles, autonomy, competence, and relatedness. Levene's tests indicated non-significant results ($p > .05$), which means the assumption of equal variances was satisfied. Overall, the findings suggest that the two groups significantly differed in both mature defense styles and psychological needs.

Table 1. t-test

	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Mature defense styles	Equal variances assumed	4.588	.036	-2.979	58	.004	-5.533	1.857	-9.251	-1.815
	Equal variances not assumed			-2.979	48.359	.005	-5.533	1.857	-9.267	-1.799
Psychological needs: autonomy	Equal variances assumed	6.143	.016	-3.216	58	.002	-5.600	1.741	-9.085	-2.115
	Equal variances not assumed			-3.216	52.017	.002	-5.600	1.741	-9.094	-2.106
Psychological needs: competence	Equal variances assumed	.836	.364	-4.377	58	.000	-4.667	1.066	-6.801	-2.532
	Equal variances not assumed			-4.377	55.865	.000	-4.667	1.066	-6.803	-2.531
Psychological needs: relatedness	Equal variances assumed	.653	.422	-3.357	58	.001	-5.933	1.768	-9.472	-2.395
	Equal variances not assumed			-3.357	56.184	.001	-5.933	1.768	-9.474	-2.393

4. Discussion and Conclusion

The independent research variable, orphanage life, can influence the development of defense styles, potentially leading to a decreased use of certain styles. Research indicates that mature defense styles, such as humor, are linked to improved overall mental health and better recovery from various chronic illnesses. In contrast, immature styles, such as denial, have been connected to symptoms of depression and poor physical health (Eglinton & Cheung, 2011).

According to self-determination theory, failing to meet basic psychological needs results in negative outcomes (Ryan, Deci & Grolnick, 1995). An environment characterized by controlling, punitive, and neglectful parenting does not support autonomy or satisfaction of needs, which can lead to internal conflict, feelings of alienation, anxiety, and depression. From the findings, it can be concluded that the educational styles and conditional rewards associated with life in an orphanage result in lower satisfaction for these adolescents. This environment encourages children to label themselves as 'good' or 'bad,' leading them to adopt rigid behaviors or patterns. Consequently, they experience less satisfaction in fulfilling their psychological need for autonomy.

The results suggest that fulfilling competence needs is less likely in an orphanage environment, which aligns with findings from other studies. For instance, research by Kirko, Ryan, Kim, and Kaplan (2003) indicates that in more supportive societies, the level of satisfaction with psychological needs is higher and can serve as a foundation for addressing various psychological traumas. Burch (1973) notes that strict restrictions on food intake reflect an ongoing struggle for control, identity, competence, and effectiveness.

One study indicated that a key factor in protecting a

student's adaptability is the extent to which their mental needs at school are met. Numerous studies have demonstrated that students who successfully navigate their maturation process exhibit higher levels of academic, social, personal, and emotional adjustment compared to their peers (Rathel & Dutchen, 2014). This difference can be attributed to factors such as the quality of education, upbringing, and encouragement, all of which are influenced by the dynamics within the orphanage staff and environment. Through this and other research, it is anticipated that more effective scientific methods and better training for educational staff in these centers will be developed. This initiative could ultimately lead to improved psychological well-being and a reduction of challenges faced in orphanage environments.

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All ethical principles were observed throughout all stages of the research. The confidentiality of all participants' information was strictly maintained. Participants were also informed of their right to withdraw from the study at any stage without any consequences.

Funding

No financial support was received from any governmental or non-governmental organization for conducting this research.

Authors' contributions

All authors contributed to the design, implementation, and writing of all sections of the present study.

Conflicts of interest

The authors declare that they have no conflicts of interest.

مقاله پژوهشی

مقایسه نیازهای روان‌شناختی پایه، جهت‌گیری مذهبی و سبک‌های دفاعی در نوجوانان دختر پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی

سید امیرحسین مهربان^{۱*} و مهران فرهادی^۲

۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

۲. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر مقایسه جهت‌گیری مذهبی، سبک‌های دفاعی و نیازهای روان‌شناختی پایه در نوجوان پرورشگاهی با نوجوانان تحت سرپرستی خانواده خود بود.

روش‌ها: به این منظور از طرح علی-مقایسه‌ای استفاده شد؛ از پرسشنامه‌های جهت‌گیری مذهبی آلپورت، پرسش‌نامه سبک‌های دفاعی آندروز، و نیازهای روان‌شناختی پایه دسی و ریان استفاده شد. حجم نمونه در این پژوهش ۶۰ نفر بود که در گروه پرورشگاهی از نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد که از مراکز پرورشگاهی تعدادی مرکز در نظر گرفته شد. در گروه غیر پرورشگاهی ابتدا نمونه‌گیری خوشه‌ای از ناحیه آموزشی ۲ شهر همدان، و از بین مدارس یک مدرسه انتخاب شد. هر دو گروه به تعداد ۳۰ نفر بودند که از نظر جنس، سن (۱۲-۱۸)، نداشتن مشکلات جدی همتا شدند. مقایسه گروه‌ها با استفاده از آزمون تی مستقل بررسی شد.

یافته‌ها: یافته‌های نشان داد تفاوت معنی‌داری بین دو گروه در سبک‌های دفاعی رشد یافته، نیازهای روان‌شناختی، خودمختاری، شایستگی و ارتباط وجود دارد؛ اما در نوع جهت‌گیری مذهبی و سبک‌های دفاعی رشد نایافته و روان‌آزرده تفاوت معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: نتایج بیانگر این است که شرایط زندگی پرورشگاهی در سبک دفاعی رشد یافته، نیازهای روان‌شناختی، خودمختاری، شایستگی مؤثر است و با توجه به نقش این متغیرها و چگونگی آن در فرد که می‌تواند باعث وجود مشکلات بشود در برنامه‌ریزی آموزشی و تربیتی مورد توجه واقع گردد.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۳/۳۰

کلیدواژه‌ها:

پرورشگاه، جهت‌گیری مذهبی، سبک‌های دفاعی، نوجوانی، نیازهای روان‌شناختی پایه

مقدمه

نوجوانی دوره‌ای حداثت‌های کودکی و بزرگسالی است که با تغییرات شناختی، عاطفی، اجتماعی و جسمانی و تکالیفی مانند شکل‌گیری هویت، کسب استقلال و گسترش روابط با همسالان همراه است (برائز، ۲۰۲۲).

در این دوره، نوجوان ضمن افزایش استقلال، همچنان به حمایت و ارتباط با والدین نیاز دارد و کیفیت روابط خانوادگی می‌تواند بر سازگاری، هویت و روابط اجتماعی او تأثیرگذار باشد (اشیتز و اشتاینهاوزن، ۲۰۲۳؛ سوگیمورا^۴ و همکاران، ۲۰۲۳)؛ همچنین، صمیمیت خانوادگی با کیفیت روابط نوجوان با همسالان ارتباط دارد (ژو^۵ و همکاران، ۲۰۲۳)؛ بنابراین، خانواده یکی از مهم‌ترین بسترهای رشد و سازگاری نوجوان در مسیر گذار از کودکی به بزرگسالی است. فرزندان که تحت سرپرستی والدین خود

نیستند در مقایسه با فرزندان و نوجوانانی که با والدین خود زندگی می‌کنند در انواع رفتارها و ویژگی‌های شخصیتی تفاوت دارند (نوری، مکارمی و ابراهیمی، ۱۳۷۹؛ میکائیلی و سلمان، ۲۰۲۱). مشکلات و اختلالات رفتاری، هیجانی و روان‌شناختی در نوجوانان پرورشگاهی و ساکن مراکز نگهداری، در مقایسه با همسالان، شیوع بیشتری دارد. از جمله این مشکلات می‌توان به پرخاشگری، بی‌قراری، انزوا، عزت‌نفس پایین، افسردگی، مشکلات تحصیلی، مشکلات توجه

1. identity
2. Branje
3. Spitz & Steinhausen
4. Sugimura
5. Zhou
6. depression

* نویسنده مسئول:

سید امیرحسین مهربان

نشانی: گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

تلفن: ۰۹۸ (۹۱۸) ۲۱۶۲۲۷۰

پست الکترونیکی: mehraban_amirhossein@yahoo.com

روان‌درمانی کودک و نوجوان

دینی نقش عمده‌ای در سلامت روان دارد (جانسون^{۱۷}، ۲۰۰۴). آلپورت (۱۹۶۷) می‌گوید برای داشتن یک زندگی سالم داشتن اعتقادات و مذهب در حد والا لازم و ضروری است و همچنین او مذهب و جهت‌گیری مذهبی را به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم می‌کند؛ جهت‌گیری عبارت است از نگرش و رفتار بر اساس باورهای دینی فرد، در جهت‌گیری مذهبی درونی مذهب و دین بدون در نظر گرفتن برطرف کنندگی نیازها و رسیدن به اهداف دارای ارزش است. مذهب به‌خاطر خود مذهب ارزشمند است؛ در جهت‌گیری مذهبی بیرونی، مذهب بیشتر به‌عنوان وسیله‌ای برای دستیابی به منافع و اهداف بیرونی، مانند پذیرش، امنیت و جایگاه اجتماعی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. این نوع جهت‌گیری می‌تواند با اضطراب و پیامدهای نامطلوب روان‌شناختی همراه باشد. از دیدگاه روان‌تحلیلی نیز، مذهب می‌تواند به‌عنوان سازوکاری دفاعی در برابر اضطراب و تعارض‌های روانی در نظر گرفته شود (سوزر و اسکین^{۱۸}، ۲۰۲۳؛ تان^{۱۹} و همکاران، ۲۰۲۴).

متغیر بعدی سبک‌های دفاعی^{۲۰} است، مکانیزم‌های دفاعی یک مفهوم روان‌کاوانه است، که برای نشان دادن چگونگی برخورد افراد با تعارض در نظر گرفته شده است (بلا، کپپر و هلدت^{۲۱}، ۲۰۰۴؛ به نقل از اورن، اولکا و کاتیل^{۲۲}، ۲۰۱۲). سبک‌های دفاعی مفهوم روان‌کاوانه‌ای است که توسط ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی^{۲۳} به رسمیت شناخته شده است، و تحت عنوان "فرآیندهای روانی خودکار که از فرد در برابر اضطراب و آگاهی از عوامل استرس‌زای درونی و بیرونی حفاظت می‌کند" تعریف شده است. در واقع، کارکرد مکانیزم‌های دفاعی، حفظ تعادل و جلوگیری از راه یافتن اضطراب بی‌اندازه به هشیاری است (اندرو، پولاک و استوارت^{۲۴}، ۱۹۸۹؛ به نقل از اورن و همکاران، ۲۰۱۲). ارتباط این متغیر با دیگر متغیرهای روان‌شناختی

و بیش‌فعالی، تکانشگری و سایر مشکلات رفتاری و هیجانی اشاره کرد. پژوهش‌های اخیر نیز شیوع بالای مشکلات هیجانی و رفتاری و مشکلات سلامت روان را در این نوجوانان تأیید کرده‌اند (سوریانو-دیزا^۱ و همکاران، ۲۰۲۳؛ تروبی^۲ و همکاران، ۲۰۲۴؛ فورسمن^۳، ۲۰۲۵).

از آنجا که ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی، شامل خودمختاری، شایستگی و ارتباط، با بهزیستی و کارکرد روان‌شناختی مطلوب ارتباط دارد، توجه به این نیازها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این موضوع در نوجوانان ساکن مراکز مراقبت اقامتی اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا تأمین نیازهای روان‌شناختی می‌تواند در ارتقای سلامت روان و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری آنان مؤثر باشد (وستر^۴ و همکاران، ۲۰۲۴؛ اینمن^۵ و همکاران، ۲۰۲۳).

در نظریه خودتعیین‌گری^۶ (SDT) سه نیاز بنیادی روان‌شناختی شامل خودمختاری^۷، شایستگی^۸ و ارتباط^۹ با دیگران مطرح می‌شود. ارضای این نیازها با شکل‌گیری انگیزش خودمختار و درونی، پیگیری اهداف خودتعیین‌گر و بهزیستی روان‌شناختی ارتباط دارد (گوی^{۱۰}، ۲۰۲۲؛ مارتلا^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۲). خودمختاری تمایل افراد است برای عمل کردن با اراده شخصی بدون اینکه احساس کند در انجام کار اجبار دارد یا تحت کنترل اراده‌ای خارجی قرار دارد. نیاز احساس شایستگی به احساس اثربخشی، کفایت و توانایی فرد در تعامل موفق با محیط مربوط می‌شود. ارتباط، نیاز به داشتن ارتباط و تعامل با دیگران که از جمله آن خانواده و گروه همسالان است به‌نحوی که مورد تأیید و توجه آن‌ها قرار داشته باشد (ونستینکست، سونز و رایان^{۱۲}، ۲۰۲۳). نتایج پژوهش وندرفایلی^{۱۳} و همکاران (۲۰۲۰) با استفاده از نظریه خودتعیین‌گری، نشان داد که ارضای نیازهای روان‌شناختی پایه با عملکرد هیجانی، رفتاری و اجتماعی کودکان مرتبط است و محیط مراقبتی می‌تواند در تأمین یا ناکامی این نیازها نقش مهمی داشته باشد.

در بحث از مشکلات روان‌شناختی و بهداشت روانی می‌توان چندین متغیر را مورد بررسی قرار داد که یکی از آن‌ها دین و مذهب^{۱۴} و جهت‌گیری مذهبی^{۱۵} است. مذهب قادر است معنای زندگی را در عمر انسان فراهم کند (کرمانی و دانش، ۱۳۹۰). با وجود قدمت باورهای دینی و مذهبی صاحب‌نظران و نظریه‌پردازان در حوزه روان‌شناسی نظرات متفاوتی درباره تأثیرات آن بر روان و سلامت روانی بیان کرده‌اند. به‌گونه‌ای که یافته‌های پژوهشی نشان‌دهنده رابطه‌ای پیچیده و گاه مثبت و گاه منفی میان دین و سلامت روان است (شافرانسکه^{۱۶}، ۲۰۲۲).

فروید و ایس ارزیابی منفی از تأثیرات مذهب تدوین کرده‌اند و در مقابل مازلو، آدلر، فرام، جیمز، یونگ و آلپورت بر تأثیرات مثبت مذهب بر روی سلامت روان تأکید کرده‌اند (بیانی و همکاران، ۱۳۸۷). اعتقادات و باورهای

1. Soriano-Díaz

2. Trubey

3. Forsman

4. Westeraa

5. Inman

6. self-determination theory

7. autonomy

8. competency

9. relatedness

10. Guay

11. Martela

12. Vansteenkiste, Suenens & Deci

13. Vanderfaeillie

14. religion

15. religious orientation

16. Shafranske

17. Johnson

18. Sözer & Eskin

19. Tan

20. defense styles

21. Blaya, Kipper & Heldt

22. Evren, Ulku & Cagil

23. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder-V (DSM-V)

24. Andrew, Pollock & Stewart

روان‌درمانی کودک و نوجوان

مورد بررسی و پژوهش بوده است؛ به عنوان مثال سوزر و اسکین (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای بر روی ۴۸۸ دانشجوی ترک، نشان دادند که جهت‌گیری مذهبی درونی با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبت، و جهت‌گیری مذهبی بیرونی با بهزیستی روان‌شناختی رابطه منفی دارد.

همچنین در پژوهشی با عنوان تفاوت‌ها جنسیتی به هنگام اضطراب مرگ در دانشجویان کالج و دانش‌آموزان دبیرستانی در ایالات متحده آمریکا اضطراب مرگ در دانشجویان دختر با جهت‌گیری مذهبی بیرونی بالا می‌رود و با افزایش جهت‌گیری بیرونی در آن‌ها اضطراب مرگ افزایش می‌یابد (پیرس، کوهن و چمبرس، ۲۰۰۷). طی تحقیقات انجام شده در زمینه مشکلات نوجوانان پرورشگاهی مشکلات روان‌شناختی اضطراب و افسردگی در این نوجوانان مشاهده و تأیید شده است. در این رابطه تحقیقی مشخص کرده که جهت‌گیری مذهبی دانشجویان با اضطراب و افسردگی رابطه معنی‌دار و معکوس دارد؛ از این رو با افزایش باورها و جهت‌گیری درونی مذهبی باعث کاهش افسردگی و اضطراب و افزایش سلامت روان می‌گردد (رضایی و همکاران، ۱۳۹۱).

انسان امروزی با مسائلی در زندگی خویش مواجه است که فشارهای روانی و اضطراب بی‌سابقه‌ای بر وی تحمیل می‌کنند (نیک‌مهر و همکاران، ۲۰۲۱). از تحصیل و رقابت‌های علمی، سیاسی و اقتصادی گرفته تا آلودگی هوا و محیط زیست در کنار پدیده‌های طبیعی همچون زلزله، سیل و مرگ تنها گوشه‌ای از حوادث و رویدادهایی هستند که موجب شده شیوه مواجهه و مقابله با آن‌ها و کاهش فشار و استرس‌های ویرانگر به عنوان موضوعی حیاتی برای روان‌شناسان مطرح شود.

انسان هنگام مواجه با چنین رویدادهای اضطراب‌آوری، دو راه بیشتر ندارد یا باید برای حذف اضطراب حاصل از این رویدادها بکوشد، یا به وسیله مکانیسم‌های دفاعی از اضطراب اجتناب کند. مکانیسم‌های دفاعی فرایندهایی عمدتاً ناهشیار هستند که به فرد کمک می‌کنند با تعارض‌های درونی و هیجان‌های ناخوشایند مواجه شده و از شدت اضطراب و پریشانی روان‌شناختی بکاهد. این مکانیسم‌ها با راهبردهای مقابله‌ای هشیار و هدفمند تفاوت دارند؛ همچنین، بسته به نوع و میزان انعطاف‌پذیری، می‌توانند پیامدهای سازگارانه یا ناسازگارانه داشته باشند (سیلورمن و آفیس-ون‌دورن، ۲۰۲۳؛ لینگاردی و ماددو، ۲۰۲۵).

می‌توان انواع مکانیسم‌های دفاعی را در سه سبک رشد یافته^۲، رشد نایافته^۴ و روان رنجور^۵ طبقه‌بندی کرد. دفاع‌های رشد یافته شامل مکانیسم‌های تصعید، طرز، فرونشانی و پیشاپیش‌نگری است. در دفاع‌های رشد یافته اشخاص تهدید را تشخیص می‌دهند، اما درد را تا زمانی که بتوانند آن را اداره کنند کنترل می‌کنند، دفاع‌های روان رنجور وار شامل مکانیسم‌های باطل‌سازی، دیگر دوستی، آرمانی‌سازی و واکنش وارونه می‌باشد، در

دفاع‌های روان آزرده‌وار، افراد وقایع پریشان‌کننده را تشخیص می‌دهند و مسئولیت خود را در قبال آن می‌دانند، اما معنای منفی آن را به مثبت تغییر می‌دهند دفاع‌های رشد یافته شامل فرافکنی، پرخاشگری منفعلانه، برون-ریزی، انزوا، بی‌ارزش‌سازی، خیال‌پردازی اوتیستیک، انکار، جابه‌جایی، گسستگی، دوباره‌سازی، عقلانی‌سازی و جسمانی‌سازی است، دفاع‌های رشد نایافته زمانی به کار گرفته می‌شوند که افراد تهدید را با انتقال مسئولیت به شخص یا چیز دیگر انکار می‌کنند (اندرو و همکاران، ۱۹۸۹؛ به نقل از گرین وی و میلن، ۲۰۰۱).

در همه ادیان الهی توصیه‌های بسیاری برای رسیدگی به بی‌سپرست‌ها و کمک به آن‌ها وجود دارد، و مورد تأکید قرار گرفته است؛ همچنین در قانون اساسی ایران در اصل ۲۹ برخورداری از تأمین اجتماعی برای بی‌سرپرستان به عنوان حق شناخته شده و دولت مکلف است از محل درآمد‌های عمومی و درآمدهای حاصل از مشارک مردم به این وظیفه اقدام لازم را به عمل آورد (هراتی، ۱۳۹۱). گسسته شدن خانواده و سپرده شدن آن‌ها به مراکز، آن‌ها را در معرض انواع مشکلات قرار می‌دهد آمارها در ایران نشان می‌دهد که تعداد کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست در سال ۱۴۰۳، به بیش از ۲۳۰۰۰ نفر رسیده است که ۹۰۰۰ نفر از آن‌ها در ۵۰۸ واحد مرکز شبانه‌روزی و ۱۳ هزار کودک باقی مانده در سیستم بازپیوند سازمان بهزیستی در خانواده‌های امین موقت تحت پوشش هستند. این کودکان و نوجوانان به تبع شرایط آن‌ها مانند نداشتن امنیت و امید، جابه‌جایی از مراکز تغییر، تغییر کارکنان و عدم امکانات رفاهی و فرهنگی با مشکلات و بی‌توجهی عاطفی مواجه می‌شوند که این شرایط خود را به شکل‌های مختلفی مانند شکست تحصیلی، کمبود اعتماد بنفس، احساس مورد علاقه نبودن، پرخاشگری و بدرفتاری نشان می‌دهد. این موضوعات و مشکلات نیازمند مداخله علمی و دقیق است. در زمینه بررسی پیشینه پژوهش حاضر شایان ذکر است اسمین^۶ و همکاران (۲۰۲۵) در تحقیقی درباره جوانان تحت مراقبت پرورشگاهی، نظریه خودتعیین‌گری را به عنوان چارچوبی برای بررسی بهزیستی آنان مطرح کردند. یافته‌ها نشان می‌دهد شرایط پرورشگاهی می‌تواند فرصت تجربه خودمختاری، شایستگی و ارتباط با دیگران را محدود کند و بر رشد و بهزیستی نوجوانان تأثیر بگذارد.

انجام این پژوهش می‌تواند زمینه را برای انجام تحقیقات بیشتر و پژوهش در قسمت‌های مورد غفلت واقع شده را ایجاد کند و با در دسترس قرار

1. Silverman & Aafjes-van Doorn
2. Lingardi & Madeddu
3. mature
4. immature
5. neurotic
6. Greenway & Milne
7. Smeyne

روان‌درمانی کودک و نوجوان

نیازهای خود مختاری، شایستگی و ارتباط با دیگران را در آزمودنی‌ها می‌سنجد. این پرسشنامه مداد و کاغذی شامل ۲۱ ماده است که بر اساس مقیاس هفت درجه‌ای لیکرت درجه‌بندی شده ماده‌های مختص به هر کدام از این سه نیاز شامل این سؤالات است:

زیر مقیاس خودمختاری: ۱، ۴، ۸، ۱۱، ۱۴، ۱۷، ۲۰؛ خرده مقیاس خودمختاری ادراک شده، شامل ۷ گویه است که پایایی آن توسط سوریبو و همکاران با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شده و روایی ملاکی گزارش شده برابر با ۰/۷۳ است. زیر مقیاس شایستگی: ۳، ۵، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۹؛ خرده مقیاس شایستگی ادراک شده شامل ۶ گویه و پایایی به دست آمده با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۰ گزارش شده است و روایی ملاکی برابر با ۰/۷۶ است. زیر مقیاس ارتباط: ۲، ۶، ۷، ۹، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۲۱؛ خرده مقیاس ارتباط ادراک شده، شامل ۸ گویه و پایایی به دست آمده با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش شده و روایی ملاکی گزارش شده برابر با ۰/۷۳ است و مواد وارونه شامل (-): ۳، ۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰ است.

ضرایب پایایی حاصل از اجرای آن روی مادر، پدر، شریک رمانتیک و دوستان آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۹۲، ۰/۹۲، ۰/۹۲ گزارش شده است (گاردیا^۱ و همکاران، ۲۰۰۰؛ به نقل از قربانی و قاسمی‌پور، ۱۳۸۹). و این مقیاس در نمونه‌های مدیران و دانشجویان اجرا شده و از پایایی مطلوبی برخوردار است؛ به‌طوری که آلفای آن بین ۰/۷۶ تا ۰/۷۹ در نوسان پوسان بوده است؛ همچنین شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی در پژوهشی (CFI= 0/92)، (AGFI=0/92)، (GFI=0/94)، (RMSEA=0/05)، به دست آمده است و بیانگر روایی مطلوب این پرسشنامه است (اژه ای و همکاران، ۱۳۸۷)؛ پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۳ همچنین پایایی تصنیف ۰/۷۹ برآورد شد.

پرسش‌نامه جهت‌گیری مذهبی آلپورت و راس (۱۹۵۰)
استفاده شد که شامل ۲۱ ماده است و به‌صورت مداد و کاغذی استفاده می‌شود. ۱۱ ماده پرسش‌نامه مربوط به جهت‌گیری مذهبی بیرونی و ۹ ماده آن مربوط به جهت‌گیری مذهبی درونی، علاوه بر آن یک گزینه دیگر به آن افزوده شده که این گزینه همبستگی بالایی با جهت‌گیری بیرونی دارد. در این مقیاس، گزینه‌های عبارات ۱ تا ۱۲ که جهت‌گیری مذهبی بیرونی را می‌سنجد؛ مقیاس این آزمون لیکرت است به پاسخ‌ها نمرة ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد که از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق است، به این صورت که گزینه اول (الف) کاملاً مخالف، گزینه دوم (ب) تقریباً مخالف، گزینه سوم (ج) تقریباً موافق، و گزینه چهارم (د) کاملاً موافق را تشکیل می‌دهد و در ۹ ماده بعدی یعنی شماره‌های ۱۳ تا ۲۱ که جهت‌گیری مذهبی درونی را اندازه‌گیری می‌کند، پاسخ‌ها برعکس است یعنی گزینه اول (الف)

1. Guardia

گرفتن نتایج پژوهش همانند دیگر پژوهش‌ها که پایه‌ای برای این تحقیق بوده‌اند بتواند منجر به بسط موضوعات و مقاله‌های در این زمینه باشد و همان‌طور که ارتباط متغیرهای این پژوهش (جهت‌گیری مذهبی، سبک‌های دفاعی، نیازهای روان‌شناختی پایه) با مشکلات عمده نوجوانان پرورشگاهی روشن شد و وجود تفاوت‌های بسیار در دو گروه نوجوانان تحت سرپرستی و خانواده‌های عادی می‌تواند کیفیت این دو شرایط را مشخص کند. با توجه به رویکرد نویسنف که رویکردی ترجیحی برای سپردن بی‌سرپرستان به خانواده‌ها و بهتر بودن مفید واقع شدن آن به جای نگهداری در مراکز بهزیستی است؛ مقایسه این شرایط با شرایط خانواده-های عادی در متغیرهای این پژوهش برای ایجاد شرایط بهتر و انتخاب مؤثر سازمان‌های نگهداری کودکان و نوجوانان پرورشگاهی به‌ویژه سازمان بهزیستی ایران لازم و ضروری است.

با در نظر گرفتن تأثیراتی که این متغیرها بر روی روان و رفتار انسان به‌خصوص در نوجوانان دارد؛ مسئله در این پژوهش مقایسه جهت‌گیری مذهبی، سبک‌های دفاعی و نیازهای روان‌شناختی پایه در نوجوانان دختر پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی است؛ که آیا در جهت‌گیری مذهبی، سبک‌های دفاعی و نیازهای روان‌شناختی پایه بین نوجوانان دختر پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

روش پژوهش

جامعه آماری، شامل کلیه نوجوانان دخترانی بود که در مراکز شبانه‌روزی سازمان بهزیستی استان همدان در سال ۱۴۰۳ حضور داشتند، و نیز شامل کلیه نوجوانان دختر در مراکز آموزشی عادی که تحت سرپرستی والدین خود هستند. معیارهای مشخص‌کننده برای ورود به پژوهش این بود که، ۱- دانش‌آموز بودند؛ ۲- در دامنه سنی نوجوانی ۱۲ تا ۱۸ سال بودند؛ ۳- سابقه بیماری جسمی روانی خاص نداشته باشند.

حجم نمونه در این پژوهش ۶۰ نفر شامل ۳۰ نفر نوجوان دختر تحت سرپرستی سازمان بهزیستی در مراکز شبانه‌روزی، و ۳۰ نفر که تحت سرپرستی والدین خود بوده‌اند. نمونه دختران پرورشگاهی از طریق نمونه‌گیری هدفمند از بین مراکز شبانه‌روزی بهزیستی استان همدان انتخاب شدند و همچنین دوره آموزشی و عدم وجود مشکلات روانی جدی با گروه نوجوانان غیر پرورشگاهی هم‌تاسازی گروهی شدند. برای انتخاب نوجوانان دختر عادی (برخوردار از والدین) ابتدا از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از ناحیه‌های آموزشی ناحیه ۲ شهر همدان انتخاب شد، و از بین مدارس یک مدرسه برای اجرای پرسشنامه انتخاب شد و پرسشنامه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفت.

آزمون نیازهای روان‌شناختی پایه: این مقیاس و پرسشنامه توسط دسی و رایان (۲۰۰۰) ساخته شد که میزان احساس حمایت و ارضای

روان‌درمانی کودک و نوجوان

را کاملاً موافق، گزینه دوم (ب) را تقریباً موافق، گزینه سوم (ج) را تقریباً مخالف و گزینه چهارم (د) را کاملاً مخالفم در برمی گیرد.

به این ترتیب که گزینه الف نمره یک، گزینه ب نمره دو، گزینه ج نمره چهار و گزینه د نمره پنج و عبارات بدون پاسخ نمره سه می گیرند. جمع امتیاز عبارات ۱ تا ۱۲ میزان جهت گیری مذهبی بیرونی آزمودنی و مجموع نمرات عبارات ۱۳ تا ۲۱ نمره جهت گیری مذهبی درونی او را مشخص می کند.

طبق تحقیق آلپورت، همبستگی بین ماده های جهت گیری مذهبی درونی با ماده های جهت گیری مذهبی بیرونی (۰/۲۱-) بود. در تعدادی از مطالعات دیگر، از جمله مطالعات فگین، همبستگی جهت گیری مذهبی درونی و بیرونی ۰/۲۰- بود. به علاوه، اعتبار پرسشنامه به وسیله جان بزرگی (۱۳۷۷) با استفاده از روش آلفای کرونباخ^۱ ۰/۷۴ گزارش شد؛ همچنین پایایی این مقیاس توسط بهرامی (۱۳۷۹) از طریق بررسی میزان همسانی درونی بین ۰/۸۵ تا ۰/۹۳ گزارش شده است؛ همچنین نتایج حاصل از روش دو نیمه سازی ۰/۸۸ به دست آمده است (بیانی و همکاران، ۱۳۸۷). همبستگی جهت گیری بیرونی و درونی ۰/۲۱ است (قادر و مصطفایی، ۱۳۹۱)؛ با استفاده از روش آلفای کرونباخ پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۲ به دست آمد.

پرسشنامه سبک های دفاعی اندروز استفاده شد (اندروز، سینگ و باند، ۱۹۹۳)؛ این پرسشنامه شامل ۴۰ ماده است که یک آزمون مداد و کاغذی است و اجرای آن به صورت گروهی بلامانع است و ۲۰ مکانیزم دفاعی را در سه سطح رشد یافته، روان آزرده و رشد نایافته ارزیابی می کند. مکانیزم های مربوط به سبک دفاعی رشد یافته شامل: والایش، شوخی، پیش بینی و فرونشانی است. مکانیزم های دفاعی مربوط به سبک دفاعی روان آزرده شامل: ابطال، نوع دوستی کاذب، آرمانی سازی و واکنش متضاد است. سبک دفاعی رشد نایافته شامل دوازده مکانیزم است: فرافکنی، پرخاشگری فعال، عملی سازی، مجزاسازی، نارزنده سازی، خیال پردازی اوتیستیک انکار، جابه جایی، تفرق، دوپارگی، دلیل تراشی و بدنی سازی است. آزمودنی پاسخ خود را به ماده های این پرسشنامه ۹ درجه ای لیکرت، با انتخاب یکی از شماره های ۱ تا ۹ در دامنه کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم بیان می کند. فرد در هر یک از مکانیزم های دفاعی نمره ای بین ۲ تا ۱۸ به دست می آورد، در هر کدام از مکانیزم های دفاعی که نمره فرد از ۱۰ بیشتر شود، به معنی استفاده فرد از آن مکانیزم است و در سبک های کلی میانگین نمرات فرد در هر سبک مشخص شده و با نمره میانگین فرد در سبک های دیگر مقایسه می شود. فرد دارای سبک دفاعی است که بیشترین میانگین را داشته باشد. نشان داده شده که نسخه ترجمه شده این

پرسشنامه بر پایه بررسی های مربوط به روایی سازه و همزمان مطلوبی برخوردار بود؛ همچنین بالاترین آلفای کرونباخ کل در مردان دانشجو ۰/۸۱ و پایین ترین آلفای کرونباخ کل در زنان دانشجو ۰/۶۹ و در سبک های دفاعی بالاترین آلفای کرونباخ مربوط به سبک رشد نایافته ۰/۷۲ و کمترین مربوط به سبک روان آزرده ۰/۵۰ بود (حیدری نسب، ۱۳۸۵؛ به نقل از کجویی، آشتیانی و الهیاری، ۱۳۹۱). نتایج تحقیق بشارت، شریفی و ابروانی (۱۳۸۰) ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از سبک های رشد یافته، رشد نایافته و روان آزرده فرم فارسی برابر با ۰/۷۳، ۰/۷۴ و ۰/۷۴ و ضریب اعتبار باز آزمایی را با فاصله چهار هفته ۰/۸۲ برآورد کردند (فتحی آشتیانی و داستانی، ۱۳۸۸؛ به نقل از فرجاد و همکاران، ۱۳۹۲). ضریب آلفای کرونباخ نیز در پژوهش حاضر در سبک رشد یافته ۰/۸۲ در سبک رشد نایافته ۰/۸۱ و در سبک روان آزرده برابر ۰/۸۴ به دست آمد؛ همچنین پایایی همسانی درونی کل آزمون ۰/۸۲ است.

روش اجرا:

پس از انتخاب نمونه، برای اجرای پرسشنامه در گروه نوجوانان دختر پرورشگاهی، مجوزهای لازم از سازمان بهزیستی استان همدان اخذ گردید. با توجه به شرایط خاص این نوجوانان، توزیع و تکمیل پرسش نامه ها به کادر این مراکز سپرده شد؛ پیش از آن، روند اجرا و اصل محرمانگی اطلاعات به طور کامل برای کادر توضیح داده شد. در گروه نوجوانان غیر پرورشگاهی نیز پس از هماهنگی با مسئولان مدرسه و ارائه توضیحات کلی درباره هدف پژوهش، پرسش نامه ها در میان دانش آموزان توزیع شد. شرکت در پژوهش کاملاً داوطلبانه بود و محدودیت زمانی برای پاسخ گویی در نظر گرفته نشد. برای تجزیه و تحلیل داده ها، در بخش آمار توصیفی از شاخص های گرایش مرکزی و پراکندگی (میانگین و انحراف معیار) برای بررسی ویژگی های جمعیت شناختی استفاده شد. در بخش آمار استنباطی نیز به منظور بررسی فرضیه های پژوهش و مقایسه دو گروه، آزمون تی مستقل (Independent t-test) به کار رفت.

یافته ها

جدول آمار توصیفی بالا، تعداد شرکت کننده، میانگین، انحراف معیار «میزان جهت گیری مذهبی درونی و بیرونی»، «سبک های دفاعی رشد یافته، روان رنجور و رشد نایافته»، «نیازهای روان شناختی خودمختاری، شایستگی و ارتباطی» در دختران پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی نشان می دهد.

1. Cronbach's alpha
2. Andrews, Singh & Bond

روان‌درمانی کودک و نوجوان

جدول ۱. آمار توصیفی

متغیرها	گروه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد
بیرونی	پرورشگاهی	۳۵/۰۳	۳/۷۰۰	۰/۶۷۵
	غیر پرورشگاهی	۳۴/۸۷	۶/۰۶۷	۱/۱۰۸
درونی	پرورشگاهی	۲۹/۸۷	۴/۲۰۰	۰/۷۶۷
	غیر پرورشگاهی	۲۸/۳۳	۵/۴۵۴	۰/۹۹۶
رشد نایافته	پرورشگاهی	۱۱۰/۶۷	۱۰/۷۹۴	۱/۹۷۱
	غیر پرورشگاهی	۱۱۰/۸۷	۱۴/۷۶۲	۲/۶۹۵
رشد یافته	پرورشگاهی	۳۵/۸۰	۸/۶۵۲	۱/۵۸۰
	غیر پرورشگاهی	۴۱/۳۳	۵/۳۵۲	۰/۹۷۷
روان آزرده	پرورشگاهی	۳۷/۸۳	۸/۳۷۱	۱/۵۲۸
	غیر پرورشگاهی	۴۱/۵۳	۷/۵۱۹	۱/۳۷۳
نیاز خودمختاری	پرورشگاهی	۲۶/۱۳	۵/۴۸۲	۱/۰۰۱
	غیر پرورشگاهی	۳۱/۷۳	۷/۸۰۳	۱/۴۲۵
نیاز شایستگی	پرورشگاهی	۲۲/۷۳	۳/۷۰۴	۰/۶۷۶
	غیر پرورشگاهی	۲۷/۴۰	۴/۵۱۵	۰/۸۲۴
نیاز ارتباط	پرورشگاهی	۳۱/۲۰	۶/۲۰۰	۱/۱۳۲
	غیر پرورشگاهی	۳۷/۱۳	۷/۴۳۶	۱/۳۵۸

کوچک‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است؛ لذا بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری درخصوص «سبک دفاعی رشدیافته» وجود دارد. به عبارت دیگر، دختران پرورشگاهی (تعداد = ۳۰ و میانگین = ۳۵/۸۰) نسبت به دختران غیرپرورشگاهی (تعداد = ۳۰ و میانگین = ۴۱/۳۳) از «سبک دفاعی رشدیافته» کمتر استفاده می‌کنند. در سبک روان آزرده آزمون لون فرض همگنی واریانس‌های دو گروه را تأیید می‌کند (عدد پی بزرگ‌تر از ۰/۰۵)؛ لذا، ما از داده‌های سطر اول استفاده می‌کنیم. چون عدد پی در آزمون تی، بزرگ‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است؛ لذا بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری درخصوص «سبک دفاعی روان آزرده» وجود ندارد.

در جهت‌گیری مذهبی بیرونی، جهت‌گیری مذهبی درونی و در سبک دفاعی رشد نایافته آزمون لون فرض همگنی واریانس‌های دو گروه را تأیید نمی‌کند (عدد پی کوچک‌تر از ۰/۰۵)؛ لذا، ما از داده‌های سطر دوم استفاده می‌کنیم. چون عدد پی در آزمون تی، بزرگ‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است؛ لذا بین دختران پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری درخصوص «میزان جهت‌گیری مذهبی بیرونی» «میزان جهت‌گیری مذهبی درونی» «سبک دفاعی رشدیافته» وجود ندارد. در سبک رشدیافته آزمون لون فرض همگنی واریانس‌های دو گروه را تأیید نمی‌کند (عدد پی کوچک‌تر از ۰/۰۵). لذا، ما از داده‌های سطر دوم استفاده می‌کنیم. چون عدد پی در آزمون تی،

جدول ۲. نتایج تی مستقل

آزمون تی مستقل		آزمون لوینز برای همگنی واریانس‌ها				آزمون تی برای برابری میانگین‌ها			
جهت‌گیری	همگنی واریانس‌ها	F	Sig.	T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دو طرفه	میانگین تفاوت‌ها	خطای استاندارد تفاوت	95% فاصله اطمینان کران پایین کران پایین
جهت‌گیری	همگنی واریانس‌ها	۵/۹۰۰	۰/۰۱۸	۰/۱۲۸	۵۸	۰/۸۹۸	۰/۱۶۷	۱/۲۹۷	-۲/۴۳۰ ۲/۷۶۴
بیرونی	عدم همگنی واریانس‌ها	۴۷/۹۴۸	۰/۱۲۸	۰/۱۲۸	۵۸	۰/۸۹۸	۰/۱۶۷	۱/۲۹۷	-۲/۴۴۲ ۲/۷۷۵
جهت‌گیری	همگنی واریانس‌ها	۴/۹۸۵	۰/۰۲۹	۱/۲۲۰	۵۸	۰/۲۲۷	۱/۵۳۳	۱/۲۵۷	-۰/۹۸۲ ۴/۰۴۹
درونی	عدم همگنی واریانس‌ها	۵۴/۴۴۴	۱/۲۲۰	۱/۲۲۰	۵۸	۰/۲۲۸	۱/۵۳۳	۱/۲۵۷	-۰/۹۸۶ ۴/۰۵۳
سبک رشد	همگنی واریانس‌ها	۴/۴۶۰	۰/۰۳۹	-۰/۰۶۰	۵۸	۰/۹۵۲	-۰/۲۰۰	۳/۳۳۹	-۶/۸۱۳ ۶/۴۸۳
نایافته	عدم همگنی واریانس‌ها	۵۳/۱۱۶	-۰/۰۶۰	-۰/۰۶۰	۵۳	۰/۹۵۲	-۰/۲۰۰	۳/۳۳۹	-۶/۸۹۶ ۶/۴۹۶
سبک رشد	همگنی واریانس‌ها	۴/۵۸۸	۰/۰۳۶	-۲/۹۷۹	۵۸	۰/۰۰۴	-۵/۵۳۳	۱/۸۵۷	-۹/۲۵۱ ۱/۸۱۵
یافته	عدم همگنی واریانس‌ها	۴۸/۳۵۹	-۲/۹۷۹	-۲/۹۷۹	۴۸	۰/۰۰۵	-۵/۵۳۳	۱/۸۵۷	-۲/۲۶۷ ۱/۷۹۹
سبک روان	همگنی واریانس‌ها	۰/۷۰۳	۰/۴۰۵	-۱/۸۰۱	۵۸	۰/۰۷۷	-۳/۷۰۰	۲/۰۵۴	-۷/۸۱۲ ۰/۴۱۲
آزرده	عدم همگنی واریانس‌ها	۵۷/۳۴۴	-۱/۸۰۱	-۱/۸۰۱	۵۷	۰/۰۷۷	-۳/۷۰۰	۲/۰۵۴	-۷/۸۱۳ ۰/۴۱۳

روان‌درمانی کودک و نوجوان

جدول ۳. نتایج تی مستقل

آزمون تی مستقل		آزمون لوینز برای همگنی واریانس‌ها		آزمون تی برای برابری میانگین‌ها					
		F	Sig.	T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دو طرفه	میانگین تفاوت‌ها	خطای استاندارد تفاوت	95% فاصله اطمینان کران پایین کران پایین
نیاز خودمختاری	همگنی واریانس‌ها	۶/۱۴۳	۰/۰۱۶	-۳/۲۱۶	۵۸	۰/۰۰۲	-۵/۶۰۰	۱/۷۴۱	-۹/۰۸۵ -۲/۱۱۵
	عدم همگنی واریانس‌ها			-۳/۲۱۶	۵۲/۰۱۷	۰/۰۰۲	-۵/۶۰۰	۱/۷۴۱	-۹/۰۹۴ -۲/۱۰۶
نیاز شایستگی	همگنی واریانس‌ها	۰/۸۳۶	۰/۳۶۴	-۴/۳۷۷	۵۸	۰/۰۰۰	-۴/۶۶۷	۱/۰۶۶	-۶/۸۰۱ -۲/۵۳۲
	عدم همگنی واریانس‌ها			-۴/۳۷۷	۵۵/۸۶۵	۰/۰۰۰	-۴/۶۶۷	۱/۰۶۶	-۶/۸۰۳ -۲/۵۳۱
نیاز ارتباط	همگنی واریانس‌ها	۰/۶۵۳	۰/۴۲۲	-۳/۳۵۷	۵۸	۰/۰۰۱	-۵/۹۳۳	۱/۷۶۸	-۹/۴۷۲ -۲/۳۹۵
	عدم همگنی واریانس‌ها			-۳/۳۵۷	۵۶/۱۸۴	۰/۰۰۱	-۵/۹۳۳	۱/۷۶۸	-۹/۴۷۴ -۲/۳۹۳

بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری در خصوص «سبک دفاعی رشد یافته» وجود دارد؛ به عبارت دیگر، دختران پرورشگاهی نسبت به دختران غیرپرورشگاهی از «سبک دفاعی رشد یافته» کمتر استفاده می‌کنند؛ این سبک برخلاف سبک قبلی از متغیر مستقل پژوهش تأثیر می‌گیرد و این متغیر (زندگی پرورشگاهی) می‌تواند بر میزان استفاده از سبک دفاعی رشد یافته مؤثر باش و باعث استفاده کمتر از این سبک دفاعی بشود. یافته‌هایی مبنی بر اثر سبک‌های دفاعی بالغانه مثل شوخ طبعی و توقع با سلامت روحی بهتر در جمعیت کل و بهبود بیماری در چندین بیماری مزمن است؛ در حالی که سبک‌های نابالغ مثل انکار و جدایی با علائم یأس آور افسردگی و سلامت فیزیکی کمتر همراه بوده است (اگلیتون و چونگ، ۲۰۱۱).

بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری در خصوص «نیازهای روان‌شناختی خودمختاری»، «نیازهای روان‌شناختی شایستگی» و «نیازهای روان‌شناختی ارتباطی» وجود دارد. در نظریه خودتعیین گری بیان شد که عدم ارضای نیازهای روان‌شناختی بنیادین باعث به وجود آمدن پیامدهای منفی می‌شود. در واقع سبب شناسی اغلب بیماری‌های روان‌شناختی ریشه در محرومیت‌های تحولی مربوط به نیازهای بنیادی روان‌شناختی است (ریان، دسی و گرولیک، ۱۹۹۵).

کنترل کردن، آشفتگی، تنبیه و بی‌توجهی‌های والدین و محیط آموزشی، نظم‌دهی خودمختاری و ارضای نیازها را ناممکن می‌سازند و در نتیجه منجر به تعارضات درونی، بیگانگی، اضطراب و افسردگی می‌شوند. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان این‌طور نتیجه‌گیری کرد که سبک تربیتی و پاداش‌دهی مشروط زندگی پرورشگاهی باعث ارضا شدن کمتر این نیاز در این نوجوانان می‌شود؛ به عنوان مثال رفتاری که مورد رضایت و توصیه کارکنان مراکز پرورشگاهی است؛ انجام آن برای نوجوان یا کودک باعث تشویق شدن او یا تبدیل شخص به پسر/دختر خوب شدن

1. Li & Liu

در نیاز خودمختاری آزمون لون فرض همگنی واریانس‌های دو گروه را تأیید نمی‌کند (عدد پی کوچک‌تر از ۰/۰۵)؛ لذا، ما از داده‌های سطر دوم استفاده می‌کنیم. چون عدد پی در آزمون تی، کوچک‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است؛ لذا بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری در خصوص «نیازهای روان‌شناختی خودمختاری» وجود دارد؛ به عبارت دیگر، دختران پرورشگاهی (تعداد = ۳۰ و میانگین = ۲۶/۱۳) نسبت به دختران غیرپرورشگاهی (تعداد = ۳۰ و میانگین = ۳۱/۷۳) کمتر دارای «نیازهای روان‌شناختی خودمختاری» هستند.

در نیاز شایستگی و ارتباط آزمون لون فرض همگنی واریانس‌های دو گروه را تأیید می‌کند (عدد پی بزرگ‌تر از ۰/۰۵)؛ لذا، ما از داده‌های سطر اول استفاده می‌کنیم. چون عدد پی در آزمون تی، کوچک‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است؛ لذا بین دختران پرورشگاهی و غیرپرورشگاهی، تفاوت معنی‌داری در خصوص «نیازهای روان‌شناختی شایستگی و ارتباط» وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نبود تفاوت معنی‌داری در خصوص «میزان جهت‌گیری مذهبی بیرونی» و «میزان جهت‌گیری مذهبی درونی» و «سبک دفاعی روان‌آزرده و رشدنا یافته» می‌توان این‌طور نتیجه‌گیری می‌توان کرد که با وجود تفاوت شرایط تربیت و پرورش یافتن و همچنین شرایط محیطی و آموزشی در دو گروه پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی، این شرایط تأثیر معنی‌داری بر روی این مغیرها نداشته نداشته است و این شرایط پیش بین درستی برای نوع جهت‌گیری این افراد و این دو گروه نبوده. لی و لیو^۱ (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای بر روی ۸۲۸ نوجوان در هنگ‌کنگ، رابطه جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی را با عزت‌نفس و رضایت از زندگی بررسی کردند. نتایج نشان داد که در پسران، معنای زندگی رابطه بین جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی شخصی با عزت‌نفس و رضایت از زندگی را میانجی‌گری می‌کند؛ در حالی که این روابط در دختران معنی‌دار نبود.

روان‌درمانی کودک و نوجوان

در سراسر مراحل پژوهش رعایت شده است. اطلاعات تمام شرکت کنندگان در پژوهش کاملاً محرمانه نگه داشته شد؛ همچنین تمامی شرکت کنندگان در پژوهش مجاز بودند هرزمانی که تمایل داشته باشند در هر مرحله‌ای از پژوهش از پژوهش خارج شوند.

حامی مالی

تمام نویسندگان در طراحی گردآوری اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشتند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

این مقاله هیچ گونه تعارض منافع ندارد.

منابع

- آزادی، جواد؛ خضری آذر، هیمین؛ بابایی، محسن؛ امانی، جواد. (۱۳۸۷). الگوی ساختاری روابط بین حمایت از خودمختاری ادراک شده معلم، نیازهای روان‌شناختی اساسی، انگیزش درونی و تلاش. پژوهش در سلامت روان- شناختی، ۴(۲)، ۴۷-۵۶. [Doi:10.1001.1.20080166.1387.2.4.5.0](https://doi.org/10.1001.1.20080166.1387.2.4.5.0)
- بشارت، محمدعلی؛ شریفی، ماندانا؛ ابروانی، محمد. (۱۳۸۰). بررسی سبک‌های دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی. مجله روان‌شناسی، ۵(۳)، ۲۸۹-۲۷۷. <http://noo.rs/3FAYK>
- بیانی، علی اصغر؛ گودرزی، حسین؛ بیانی، علی؛ کوچکی، عاشور محمد. (۱۳۸۷). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی با اضطراب و افسردگی در دانشجویان. مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی، ۳(۱۰)، ۲۱۴-۲۰۹. <https://elmnet.ir/doc/141937-80228>
- موسی رضایی، امیر؛ ناجی اصفهانی، همایون؛ مؤمنی قلعه قاسمی، طاهره؛ امین الرعايا، مهین. (۱۳۹۱). بررسی ارتباط جهت‌گیری مذهبی با اضطراب و افسردگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. تحقیقات علوم رفتاری، ۶(۱۰)، ۵۰۹-۵۱۹. [Doi:10.17352029.1391.10.6.13.7](https://doi.org/10.17352029.1391.10.6.13.7)
- فرجاد، مریم؛ محمدی، نوراله؛ رحیمی، چنگیز؛ هادیان فرد، حبیب. (۱۳۹۲). رابطه سازمان شخصیت با مکانیزم‌های دفاعی. مجله روان‌شناسی، ۳(۱۷)، ۱۸-۳۲. <https://elmnet.ir/doc/298272-20731>
- قادری، داود؛ مصطفایی، علی. (۱۳۹۱). سبک‌های هویت و جهت‌گیری مذهبی در دانشجویان دختر و پسر. مطالعات اجتماعی و روان‌شناختی زنان، ۴(۱۰)، ۱۵۸-۱۳۷. [Doi:10.22051/jwsp.2012.1436](https://doi.org/10.22051/jwsp.2012.1436)
- قاسمی‌پور، یداله؛ قربانی، نیما. (۱۳۸۹). بهوشیاری و نیازهای بنیادی روان‌شناختی در بیماران قلبی- عروقی. مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران، ۲(۱۶)، ۱۵۴-۱۶۲. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-1047-fa.html>

می‌شود و این نوجوانان پرورشگاهی نمی‌توانند آن‌چه هستند باشند؛ بلکه یک سبک رفتاری یا الگوی رفتاری خشک و انعطاف‌ناپذیر را پرورش می‌دهند؛ یافته‌های بالینی نشان می‌دهد، بی‌اشتهایی عصبی پاسخی است که از عدم ارضای نیاز به شایستگی و خودمختاری نتیجه می‌شود (براج، ۱۹۷۳). به‌عنوان مثال شخص با نخوردن غذا می‌خواهد نشان دهد که کنترل کافی بر رفتارهای خود و پیامدهای آن دارد و از این طریق احساس اثرمندی، شایستگی و کنترل داشتن بر امور (یعنی خودمختاری) می‌کند. علاوه بر این ارضای نیاز به شایستگی در محیط پرورشگاهی کمتر اتفاق می‌افتد؛ پژوهش‌هایی قابل مقایسه با این نتیجه و در تأیید آن وجود دارد؛ به‌عنوان مثال می‌توان به تحقیق کرکو، ریان، کیم و کاپلان (۲۰۰۳). اشاره کرد؛ نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که در جوامعی که بیشتر حمایت‌کننده است میزان ارضای نیازهای روانی نیز بیشتر است؛ همچنین زمینه‌ای برای انواع آسیب‌ها است. طبق نظر براج (۱۹۷۳) محدودیت شدید برای خوردن، یک نوع «تلاش بی‌وقفه برای کنترل، احساس هویت، شایستگی و اثرمندی» است. به‌صورت کلی در هر نیاز تحت تأثیر شرایط زندگی پرورشگاهی بود و ارضا و عدم ارضای این نیازها تأثیرات زیادی بر زندگی فردی و اجتماعی افراد دارد؛ به‌عنوان نمونه می‌توان اشاره به پژوهشی کرد که بیان کرده یکی از عواملی که از توانایی سازگاری‌پذیری دانش‌آموز محافظت می‌کند حدود و اندازه‌ای است که نیازهای روانی-شان در مدرسه برطرف می‌شود، نتایج تحقیقات متعدد نشان داد که دانش‌آموزانی که در انتهای مسیر بلوغ قرار دارند، در آخر دوره دبیرستان سطوح بالاتری از سازگاری را از لحاظ تحصیلی، اجتماعی و سازگاری شخصی و احساسی از خود نشان می‌دهند (راتل و داجسن، ۲۰۱۴).

با توجه به دلایل به دست آمده می‌توان برداشت کرد که سبک دفاعی رشدیافته و میزان استفاده از آن در نوجوانان پرورشگاهی کم است، همچنین ارضای سه نیاز روان‌شناختی پایه به خودمختاری، شایستگی و ارتباط در این نوجوانان کمتر است و همان‌طور که دلایل آن بیان شد به علت نوع آموزش و تربیت و تشویق و... است که وجود آن در مجموعه کادر و محیط پرورشگاهی باعث ایجاد این تفاوت می‌شود، با انجام این پژوهش و پژوهش‌های دیگر انتظار می‌رود که در پرورش و کمک به این قشر از روش‌های علمی‌تر و آموزش دقیق‌تر کادر تربیتی مراکز استفاده شود که در نهایت باعث بهزیستی روان‌شناختی و کاهش مشکلات و معضلات در محیط پرورشگاهی بشود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

ملاحظات اخلاقی پیروی از اصول اخلاق پژوهش تمامی اصول اخلاقی

- for teacher perceived autonomy, basic psychological needs, intrinsic motivation, and effort. *Psychological Health Research*, (4)2, 47-56. [Persian] [Doi:10.20080166.1387.2.4.5.0](https://doi.org/10.20080166.1387.2.4.5.0)
- Evren, C., Cagil, D., Ulku, M., Ozcetinkaya, S., Gokalp, P., Cetin, T., Yigiter, S. (2012). Relationship between defense style, alexithymia, and personality alcohol-dependent in patients. *Comprehensive Psychiatry*, (53), 560-867. [Doi: 10.1016/j.comppsy.2012.01.002](https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2012.01.002)
- Farajad, M., Mohammadi, N., Rahimi, Ch., Hadian Fard, H. (2014). The Relationship between Personality Organization and Defense Mechanisms. *Journal of Psychology*, (17)3, 18-32. [Persian] <https://elmnet.ir/doc/298272-20731>
- Forsman, H. (2025). Mental health problems among adolescents in foster family care: Prevalence and trends from 2004 to 2022. *Social Science & Medicine*, 382, 118345. [Doi:10.1016/j.socscimed.2025.118345](https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2025.118345)
- Guay, F. (2022). Applying self-determination theory to education: Regulations types, psychological needs, and autonomy supporting behaviors. *Canadian Journal of School Psychology*, 37(1), 75-92. [Doi:10.1177/08295735211055355](https://doi.org/10.1177/08295735211055355)
- Inman, R. A., Costa, P. J. C., & Moreira, P. A. S. (2023). Psychometric properties of the Portuguese Adolescent Students' Basic Psychological Needs at School Scale (ASBPNSS) and evidence of differential associations with indicators of subjective wellbeing. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 41(1), 100-119. [Doi:10.1177/07342829221125843](https://doi.org/10.1177/07342829221125843)
- Johnson, M. A. (2004). Faith, Prayer and religious Obsewances. *Journal of clinical Cornerstone*, (6)1, 17-24. [Doi:10.1016/S1098-3597\(04\)90003-8](https://doi.org/10.1016/S1098-3597(04)90003-8)
- Jonbozorgi, M. (1999). The effect of psychotherapy with and without Islamic religious orientation on anxiety and stress. *Journal of Psychology*, (2)4. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/451609/fa>
- Kachui, M., Fathi Ashtiani, A., Alahiari, A. A. (2012). Relationship of Personality Characteristics and Defense Styles with Eating Disorder in university students. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, (13)4, 84-93. [Persian] <https://civilica.com/doc/444222>
- Kermani Mamazandi, Z., Danesh, E. (2012). The effect of religious attitude and sensation seeking on marital adjustment of married teachers in Pakdasht city. *Psychological Studies*, (7)4, 130-154. [Persian] [Doi:10.22051/psy.2011.1552](https://doi.org/10.22051/psy.2011.1552)
- Li, A. Y. C., & Liu, J. K. K. (2023). Effects of intrinsic and extrinsic religiosity on well-being through meaning in life and its gender difference among adolescents in Hong Kong: A mediation study. *Current Psychology*, 42, 7171-7181. [Doi:10.1007/s12144-021-02006-w](https://doi.org/10.1007/s12144-021-02006-w)
- Lingiardi, V., & Madeddu, F. (2025). Revisiting defense mechanisms in contemporary clinical practice: Evidence and perspectives. *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process and Outcome*, 28(3), 877. [Doi:10.4081/ripppo.2025.877](https://doi.org/10.4081/ripppo.2025.877)
- Maddahi, M. E., Samadzadeh, M., Keikhayfarzaneh, M. M. (1390). The Relationship between Religious Orientation and Psychological Well-Being among University Students. *Quarterly Journal of Educational Psychology Islamic Azad University Tonekabon Branch*, (2)1, 53-63. [Persian] <http://noo.rs/JE1wJ>
- کجویی، محسن: فتحی آشتیانی، علی: الهیاری، عباسعلی. (۱۳۹۱). رابطه ویژگی های شخصیتی و سبک های دفاعی با نشانه های اختلال خوردن در دانشجویان. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، (۱۳) ۴، ۹۳-۸۴ <https://civilica.com/doc/444222>
- کرمانی مامازندی، زهرا: دانش، عصمت. (۱۳۹۰). تأثیر نگرش مذهبی و هیجان-خواهی بر سازگاری زناشویی دیران متأهل شهرستان پاکدشت. مطالعات روان شناختی، (۲)۷، ۱۵۴-۱۳۰. [Doi:10.22051/psy.2011.1552](https://doi.org/10.22051/psy.2011.1552)
- جان بزرگی، مسعود. (۱۳۷۷). بررسی اثر روان درمانگری همراه و بدون جهت گیری مذهبی اسلامی در اضطراب و تنیدگی. مجله روان شناسی، (۲)۴. <https://www.sid.ir/paper/451609/fa>
- نوری، ابوالقاسم: مکاری، آذر: ابراهیمی، مینو. (۱۳۷۹). مقایسه سبک اسنادی نوجوانان پرورشگاهی و غیر پرورشگاهی شهرستان شیراز. دانش و پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، (۴)، ۱۶-۱. <http://noo.rs/mV5E6>
- هراتی، محمد جواد (۱۳۹۱). حقوق اساسی و ساختار حاکمیت در جمهوری اسلامی. همدان: انتشارات دانشگاه بوعلی سینا.

References:

- Allport, G. W., Ross, J. M. (1967). Personal religious orientation and Pre Judice. *Journal of Personality and Social Psychology*, (5)4, 432-443. [Doi:10.1037/h0021212](https://doi.org/10.1037/h0021212)
- Andrews, G., Singh, M., & Bond, M. (1993). The Defense Style Questionnaire. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 181(4), 246-256. [Doi:10.1097/00005053-199304000-00006](https://doi.org/10.1097/00005053-199304000-00006)
- Bayani, A. A., Goodarzi, H., Bayani, A., Kochaki, AM. (2008). The Relationship between Religious Orientation and Anxiety and Depression in Students. *Journal of Mental Health Principles*, (10)3, 209-214. [Persian] <https://elmnet.ir/doc/141937-80228>
- Besharat, M, A, Sharifi, M., Irvani, M. (2001). The Relationship Attachment Styles and Defense Mechanisms. *Journal of Psychology*, (5)3, 277-289. [Persian] <http://noo.rs/3FAYK>
- Branje, S. (2022). Adolescent identity development in context. *Current Opinion in Psychology*, 45, 101286. [Doi: 10.1016/j.copsyc.2021.11.006](https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.11.006)
- Bruch, H. (1973). *Eating Disorders: Obesity, Anorexia Nervosa and the Person Within*. New York: Basic Books. [Doi:10.1001/jama.1973.03220360051028](https://doi.org/10.1001/jama.1973.03220360051028)
- Chirkov, v., Ryan, R.M., Kim,Y., Kaplan, U. (2003). Differentiating Autonomy from Individualism and Independence: self – Determination Theory perspective on internalization of cultural orientations and well-being. *Journal of personality and social psychology*.2003, (84) 1, 97-110. [Doi:10.1037/0022-3514.84.1.97](https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.1.97)
- Eglinton, R., Cheung chung, M. (2011). The relationship between posttraumatic stress disorder, illness cognition, defence styles, fatigue severity and psychological well-being in chronic fatigue syndrome. *Psychiatry Research*, (188), 245-252. [Doi: 10.1016/j.psychres.2011.04.012](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2011.04.012)
- Eje'i, J., Khazri Azar, H., Babaei, M and Amani, J. (2008). The structural model of the relationship between support

- Martela, F., Lehmus-Sun, A., Parker, P. D., Pessi, A. B., & Ryan, R. M. (2022). Needs and well-being across Europe: Basic psychological needs are closely connected with well-being, meaning, and symptoms of depression in 27 European countries. *Social Psychological and Personality Science*, 14(5), 662–670. Doi: 10.1177/19485506221113678
- Milne, Lisa c., Greenway, Philip. (2001). Drawing and defence style in adults. *The art in Psychotherapy*, (28), 245-249. Doi:10.1016/S0197-4556(01)00107-1
- Mikaeili, N. & Salmani, A. (2021). Investigating the Role of Parenting Styles in Predicting Students' Academic Procrastination. *Journal of Family Relations Studies*, 1(1), 13-20. Doi:10.22098/jhrs.2022.8669.1002
- Musarezaie, A., Naji Esfahani, H., Momeni- Ghaleghasemi, T., Aminoroaia, M. (2013). Relationship between religious orientation, anxiety and depression of students in Isfahan University of Medical Sciences. *Journal of Research in Behavioral sciences*. (10)6, 509-519. [Persian] Doi:20.1001.1.17352029.1391.10.6.13.7
- Nikmehr, P., Salmani, A. & Jafari, E. (2021). Investigating the Role of Social Anxiety in Predicting Students' Academic Self-Efficacy. *Journal of Family Relations Studies*, 1(1), 51-58. Doi:10.22098/jhrs.2022.1422
- Nouri, A., Makaremi, A., Ebrahimi, M. (2001). Comparison of attribution style of foster and non-foster teenagers in Shiraz city. *Science and research IAU of Khorasgan*, (4), 1-16. <http://noo.rs/mV5E6>
- Pierce, J., Cohen, A., Chemberce, J., Meade, R. (2007). Gender differences in this anxiety and religious orientation among US high school and college students. *Mental health religion. Cultue*, (10), 10, 2. Doi:10.1080/13694670500440650
- Qaderi, D, Mostafaei, A. (2013). Identity Styles and Religious Orientation among Male and Female Students. *Social and Psychological Studies in Women*, (10)4, 137-158. [Persian] Doi: 10.22051/jwsp.2012.1436
- Qasemipour, Y., Ghorbani, N. (2010). Mindfulness and Basic Psychological Needs among Patients with coronary heart disease. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, (16)2, 154-162. [Persian] <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-1047-fa.html>
- Ratelle. Catherine F., Duchesne, S. (2014). Trajectories of psychological need satisfaction from early to late adolescence as a predictor of adjustment in school. *Contemporary Educational Psychology*, (39), 388-400. Doi:10.1016/j.cedpsych.2014.09.003
- Ryan, R.M., Deci, E. L. (2000). Self- determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development and well- being. *American psychologist*, (55),68-78. Doi:10.1037/0003-066X.55.1.68
- Ryan, R. M., Deci, E. L., & Grolnick, W. S. (1995). Autonomy, relatedness, and the self: Their relation to development and psychopathology. In D. Cicchetti & D. J. Cohen (Eds.), *Developmental psychopathology: Theory and methods* (pp. 618–655). New York: Wiley. <https://psycnet.apa.org/record/1995-97696-020>
- Shafranske, E. P. (2022). The scientific study of positive psychology, religion/spirituality, and mental health. In E. P. Shafranske (Ed.), *Handbook of positive psychology, religion, and spirituality* (pp. 345–358). Springer. Doi: 10.1007/978-3-031-10274-5_22
- Silverman, J., & Aafjes-van Doorn, K. (2023). Coping and defense mechanisms: A scoping review. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 30(4), 381–392. Doi:10.1037/cps0000139
- Smeyne, C. N., Trott, C. D., Furst-Holloway, S., & Jacquez, F. (2025). Fostering self-determination: A review and research agenda advancing self-determination theory as a unifying framework for youth well-being in foster care research. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 42(5), 603–618. Doi:10.1007/s10560-024-00987-8
- Soriano-Díaz, C., Moreno-Manso, J. M., García-Baamonde, M. E., Guerrero-Molina, M., & Cantillo-Cordero, P. (2023). Behavioral and emotional difficulties and personal wellbeing of adolescents in residential care. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 256. Doi:10.3390/ijerph20010256
- Sözer, Ö. T., & Eskin, M. (2023). Religiosity, identity confusion, and psychological well-being in Turkish university students: The moderating role of religious orientation. *Journal of Religion and Health*, 62(2), 984–1006. Doi:10.1007/s10943-022-01625-2
- Sugimura, K., Hihara, S., Hatano, K., & Crocetti, E. (2023). Adolescents' identity development predicts the transition and the adjustment to tertiary education or work. *Journal of Youth and Adolescence*, 52, 2344–2356. Doi:10.1007/s10964-023-01838-y
- Spitz, A., & Steinhausen, H. C. (2023). Development of family adaptability and cohesion from adolescence to young adulthood and associations with parental behavior. *Journal of Child and Family Studies*, 32(7), 2036–2045. Doi: 10.1007/s10826-023-02562-8
- Tan, C. S., et al. (2024). Death anxiety and religiosity in a multicultural sample: A pilot study examining curvilinearity, age and gender in Singapore. *Frontiers in Psychology*, 15. Doi:10.3389/fpsyg.2024.1398620
- Trubey, R., Evans, R., McDonald, S., Noyes, J., Robling, M., Willis, S., Boffey, M., Wooders, C., Vinnicombe, S., & Melendez-Torres, G. J. (2024). Effectiveness of mental health and wellbeing interventions for children and young people in foster, kinship, and residential care: Systematic review and meta-analysis. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(4), 2829–2844. Doi: 10.1177/15248380241227987
- Vanderfaellie, J., Van Den Abbeele, S., Fiorentino, G., Gypen, L., West, D., & Van Holen, F. (2020). The role of foster parents' basic psychological needs satisfaction and frustration as predictors of autonomy-supportive parenting and the functioning of foster children. *Children and Youth Services Review*, 116, 105229. Doi: 10.1016/j.childyouth.2020.105229
- Vansteenkiste, M., Soenens, B., & Ryan, R. M. (2023). Basic psychological needs theory: A conceptual and empirical review of key criteria. In R. M. Ryan (Ed.), *The Oxford handbook of self-determination theory* (pp. 84–123). Oxford University Press. Doi:10.1093/oxfordhdb/9780197600047.013.5
- Westeraa, J. J., van der Molen, M. J., & Schuengel, C. (2024). Basic psychological needs and mental health in adolescents with a mild to borderline intellectual disability. *Journal of Mental Health Research in Intellectual Disabilities*, 17(2), 138–157. Doi: 10.1080/19315864.2023.2240732
- Zhou, X., Huang, J., Qin, S., Tao, K., & Ning, Y. (2023). Family intimacy and adolescent peer relationships: Investigating the mediating role of psychological capital and the moderating role of self-identity. *Frontiers in Psychology*, 14, 1165830. Doi: 10.3389/fpsyg.2023.1165830